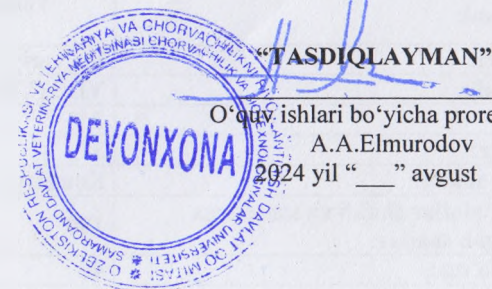

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

O'quv ishlari bo'yicha prorektor
A.A.Elmuurodov
2024 yil "___" avgust

YANGI DALA EKLARINI YETISHTIRISH TEXNOLOGIYASI

FANI BO'YICHA

SILLABUS

Magistratura mutaxassisligi uchun

Bilim sohasi: 800000- Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya

Ta'lim sohasi: 810000- Qishloq xo'jaligi

Mutaxassislik: 70810402 – O'simlikshunoslik

Samarqand - 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Agrotexnologiya fakulteti
70810402 – O'simlikshunoslik mutaxassisligi

Fan nomi:	Yangi dala ekinlarini yetishtirish texnologiyasi
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	YDEYTM 1306
Yil:	2
Semestr:	3
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	40
Amaliy mashg'ulotlar	50
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)

FM1	Talabalarga chorva hayvonlari uchun yuqori to'yimli yangi oziqa ekinlari yetishtirish va parvarishlash qayta ishlash hamda ularning saqlash texnologiyasini boshqara oladigan va ulardan foydalanishning samarali usullarni nazariy asoslab amalda erishish yo'llarini o'rganish bo'yicha talabalarga nazariy va amaliy bilim berishdan iborat.
------------	---

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Botanika
2.	Seleksiya
3.	O'simlikshunoslik

Ta'lim natijalari (TN)

	Bilimlar jihatidan:
TN1	Yangi dala ekinlari haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	Yangi dala ekinlarining morfologik va biologik xususiyatlarini bilishlari lozim;
TN3	Yangi dala ekinlarini yetishtirish texnologiyasi to'g'risida bilimga ega bo'lishlari kerak;

TN4	Hosilni yig'ib olish va saqlash haqidagi umumiy qonuniyatlarini bilishi kerak; Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Yangi dala ekinlari vazifasi va rivojlanishi haqida bilishi;
TN6	Yangi dala ekinlaridan yuqori hosil olishda tashqi muhit sharoitlarini aniqlay oladi;
TN7	Ekishdan oldingi va ekin unib chiqadigan davrlarda, hosil yetilib borayotgan paytda urug'larda kechadigan biokimyoviy va fiziologik jarayonlarga to'g'ri baho bera oladi;
TN8	Ekinlardan yuqori va sifatli hosil olish yo'llarini ishlab chiqish va qo'llashni biladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Kirish. "Yangi dala ekinlarini yetishtirish texnologiyasi" fanining qishloq xo'jalik ishlab chiqarishdagi o'rni.
M2	Yangi oziqa ekinlarini biologiyasi
M3	Tritikale yetishtirish texnologiyasi.
M4	Afrika tarig'ini yetishtirish texnologiyasi.
M5	Amarant yetishtirish texnologiyasi.
M6	Xashaki lyupin yetishtirish texnologiyasi
M7	Xashaki ko'k no'xat yetishtirish texnologiyasi
M8	Xashaki dukkak yetishtirish texnologiyasi
M9	Yasmiq yetishtirish texnologiyasi.
M10	Batat yetishtirish texnologiyasi
M11	Xashaki sholg'om yetishtirish texnologiyasi
M12	Turp yetishtirish texnologiyasi
M13	Xashaki karam yerishtirish texnologiyasi
M14	Silfiya yetishtirish texnologiyasi.
M15	Maxsarsimon rapontik yoki Maraliy korenning o'sishi, rivojlanishi va hosildorligi.
M16	Katron kochi yetishtirish texnologiyasi.
M17	Sosnovskiy borshevigi va xashaki malva yetishtirish texnologiyasi.
M18	Gorets veyruxa yetishtirish texnologiyasi.
M19	Kuzgi raps yetishtirish texnologiyasi.
M20	Xantal yetishtirish texnologiyasi.
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Tritikalening ahamiyati, sistematikasi va morfologiyasi.
A2	Tritikale ekinining barg yuzasini aniqlash.
A3	Tritikalening o'sishi va rivojlanishi bo'yicha fenologik kuzatuvlar.
A4	Afrika tarig'ini ahamiyati, sistematikasi va morfologiyasi.
A5	Afrika tarig'ini o'sishi va rivojlanishi bo'yicha fenologik kuzatuvlar.

A6	Amarantning ahamiyati, sistematikasi va morfologiyasi.
A7	Xashaki lyupinning o'sishi va rivojlanishi bo'yicha fenologik kuzatuvlar.
A8	Xashaki ko'k no'xat o'sishi va rivojlanishi bo'yicha fenologik kuzatuvlar.
A9	Xashaki dukkak o'sishi va rivojlanishi bo'yicha fenologik kuzatuvlar.
A10	Yasmiq o'sishi va rivojlanishi bo'yicha fenologik kuzatuvlar.
A11	Batatning ahamiyati morfologik belgilari
A12	Batatning morfologik belgilariga qarab navlarga ajratish.
A13	Xashaki sholg'om morfologik belgilari.
A14	Turpning morfologik belgilari.
A15	Xashaki karamning morfologik belgilari.
A16	Silfiyaning ahamiyati morfologik belgilarini o'rganish.
A17	Silfiyaning morfologik belgilariga qarab turlarini o'rganish.
A18	Xashaki malvaning ahamiyati, sistematikasi va morfologiyasi.
A19	Maxsarsimon rapontikning ahamiyati, sistematikasi va morfologiyasi.
A20	Katron kochining ahamiyati, sistematikasi va morfologiyasi.
A21	Sosnovskiy borshevigining morfologik belgilarini o'rganish.
A22	Gorets veyruxaning morfologik belgilari
A23	Perkoning morfologik belgilari
A24	Kuzgi rapsning morfologik belgilari.
A25	Xantalning morfologik belgilarini o'rganish.

Mustaqil ta'lim (MT)	
1.	Marjumak ekinining o'sishi va rivojlanishi bo'yicha fenologik kuzatuvlar. 6 soat
2.	Tariq ekinining o'sishi va rivojlanishi bo'yicha fenologik kuzatuvlar. 6 soat
3.	Chumiza ekinining o'sishi va rivojlanishi bo'yicha fenologik kuzatuvlar. 6 soat
4.	Tritikale ekinining o'sishi va rivojlanishi bo'yicha fenologik kuzatuvlar. 6 soat
5.	Batat ekinining o'sishi va rivojlanishi bo'yicha fenologik kuzatuvlar. 6 soat
6.	Silfiya ekinining o'sishi va rivojlanishi bo'yicha fenologik kuzatuvlar. 6 soat
7.	Amarant ekinining o'sishi va rivojlanishi bo'yicha fenologik kuzatuvlar. 6 soat
8.	Kanavaliya ekinlarning rivojlanishini kuzatish. 6 soat
9.	Dolixos ekinlarning rivojlanishini kuzatish. 6 soat
10.	Katron kochining ahamiyati, sistematikasi. 6 soat
11.	Maxsarsimon rapontikning ahamiyati va rivojlanishi bo'yicha fenologik kuzatuvlar. 6 soat
12.	Sosnovskiy borshevig tarqalishi va ahamiyati. 4 soat
13.	Tuproqning oziqa rejimiga ta'sir etuvchi omillar va ularni boshqarish yo'llari. 6 soat
14.	Perkoning xalq xo'jalik ahamiyati. 4 soat
15.	Gorets veyruxaning tarqalishi va ahamiyati. 4 soat

16.	Kuzgi rapsni oraliq ekin sifatida ahamiyati.	4 soat
17.	Xantalning xalq xo'jalik ahamiyati.	2 soat
Jami:90		

Asosiy adabiyotlar

1.	X.Atabayeva, O.Qodirxo'jayev-O'simlikshunoslik-T.Yangi asr avlodi, 2006.
2.	O.Mirzayev -Yem-xashak yetishtirish- (darslik) "Yangi nashr" Toshkent, 2014.
3.	X.N.Atabayeva, J.B.Xudayqulov O'simlikshunoslik (darslik), "Fan va texnologiyalar" Toshkent, 2018

Qo'shimcha adabiyotlar

1.	Mirziyoev Sh.M. Birlashgan millatlar tashkiloti bosh assambleyasi 75-sessiyasida so'zlagan nutqini o'rganish va keng jamoatchilik o'rtasida targ'ib qilish. O'quv qo'llanma. Toshkent, "Ma'naviyat" NMIU, 2021 yil.-280 bet.
2.	Mirziyoev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va faravon yashaylik. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil.-52 bet.
3.	Mirziyoev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. g.Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 y. 36 bet.
4.	Mirziyoev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 y. 416-bet.
5.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
6.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
7.	Oripov R., Xalilov N. O'simlikshunoslik (darslik), "O'zbekiston faylasuflar milliy jamiyati nashriyoti" Toshkent 2007 y. Axborot manbalari 1. www.lex.uz -O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari Ma'lumotlari milliy bazasi 2. www.Ziyouet.uz . 3. www.veterinariya.meditasinasi.uz

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'y'masa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida

- aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
 - berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
 - konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
 - mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
 - fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
 - fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
 - tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabani bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

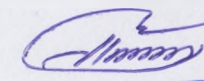
Mualliflar:	N.Xalilov- "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedra mudiri, professor, qishloq xo'jalik fanlari doktori B.T.Mavlonov- "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedra dotsenti, qishloq xo'jalik fanlari nomzodi
E-mail:	O'simlik@mail.ru

Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedra
Taqrizchilar:	1. A.L.Sanaqulov – Sharof Rashidov nomidagi SamDU Biokimyo instituti professori, qishloq xo'jaligi fanlari doktori 2.P.X.Bobomirzayev - Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti professori., q-x.f. doktori

1 Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy kengashning 2024 yil 29 avgustdagi sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

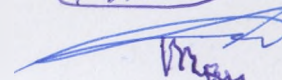
Mazkur Sillabus "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedrasining 2024 yil ___ avgustdagi ___ sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

/O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

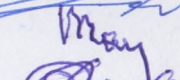
R. Ro'ziqulov

Fakultet dekani

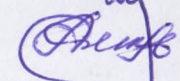
E. Berdimuratov

Kafedra mudiri

N. Xalilov

Tuzuvchilar

B.T. Mavlonov